

Čo všetko sme schopní spraviť
pre nový začiatok?

ŠKRABOT

PETER DERŇÁR

Ljndeni

Škrabot

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Peter Derňár
Škrabot – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

Ljndeni

PETER DERŇÁR

ŠKRABOT

Ljndeni

Venujem pamiatke mojich starých rodičov,
Márie a Štefana Mančíkových, ktorým som ako desaťročný
povedal, že chcem byť spisovateľom. Pretože spisovateľ nič
nerobí, len píše. Mrzí ma, že mi to trvalo tak dlho.

Všetky mená, postavy a udalosti sú výplodom autorovej fantázie. Akákoľvek podobnosť so skutočnými udalosťami a žijúcimi či nežijúcimi osobami je náhodná.

PROLÓG

Kolaboval. Srdce mu vydávalo jeden nepretržitý dunivý zvuk. Bum-bum-bum-bum... Neovládateľne sa triasol a dychčal, ako by bol v poslednej štvrtine výstupu na Kriváň. Oči vytrieštal do čiernočiernej tmy. Nevidel nič, a zároveň všetko. Fantázia mu na čiernom plátne maľovala výjavy, ktoré ho dostávali na pokrač šialenstva. Ale bola to naozaj fantázia? Výplody jeho chorej mysle tak ako tisíckrát predtým? Toto sa mu napriek celej tej absurdite zdalo neporovnateľne silnejšie a skutočnejšie.

„Seriem na to, padám preč,“ zašomral škripavým hlasom a pokúsil sa vstať na huspeninové nohy. Okamžite ho hodilo späť. Bol na konci so silami.

„Nie,“ zašepkal a pokrútil hlavou, až sa mu zatočila. „To bude mega trápne,“ pomyslel si. Dal si predsa sľub, že vydrží, že dokáže aspoň toto. Keď zdupká, vysmejú ho kolegovia a brat len chápavo prikývne a nebude sa mu vedieť pozrieť do očí. Ale čo je najhoršie, sám seba odsúdi najprísnejšie. „Som sračka. Prišiel som sem ako sračka a tak aj odídem,“ šomral si fackovaný hanbou. Chytila ho nová vlna bojovnosti, až nepatrne vystrel chrbát.

Ako to je? Drž svalový korzet, hlavu hore, lopatky k sebe, plecيا najvyššie, ako sa dá, a na tvár si prilep úsmev. Popletená myseľ bude nasledovať čudne pozitívne správanie tela a vyjasní sa, opakoval si ako mantru filozofiu z Norbekovových knižiek, ktoré mu často pomohli dostať sa z najhoršieho. Nesmelo pokrivil pery v snahe aspoň sa uškrnúť...

Škrabot... Zase. Silnejší. A bol tam, kde predtým, schúlený, vystrašený, dezorientovaný, za hranou prítčnosti. Teraz akoby zvuky vychádzali priamo spod neho. Fakt tam musela byť nejaká sviňa, myš alebo nebodaj potkan. Keby aspoň niečo videl.

Zapištie. Krátke, no nepochybniteľné.

„Fuj, to je hnus,“ striasalo ho odporom.

„Seriem na to, fakt na to seriem,“ zvýšil hlas, až mu preskočil. „Končím!“

Postavil sa a tentoraz rozhodne vykročil smerom, kde tušil dvere. Ruky držal vystreté pred telom, na roztrasených nohách sa šuchtal k východu. V tejto chvíli mu bolo totálne ukradnuté, čo na jeho dobrodružstvo, ktoré z neho malo spraviť silnejšieho človeka a pomôcť mu nájsť samého seba, povedia ostatní. Veď im nemusí vešať na nos, ako dopadol. Nejakto zahrá. Hlavne rýchlo von.

Stena. Konečne! Teraz trochu doľava, áno, zárubňa, kľučka, vyslobodenie...

„Nie!“ zvriskol mykšlujúc kľučkou nehybných dverí. Čo to znamená?! Plecom sa zaprel do dreva a naďalej mykal so zbesilou frekvenciou. Nič. „Ááách, debil!“ vynadal si a v zlomku sekundy ho zaplavila priam hmatateľná vlna úľavy. Samozrejme, veď je zamknutý, sám to tak spravil, aby mohol odpočívať bez všetkých tých paranoidných predstáv, že mu sem v spánku niekto vtrhne. Možnosť zamknúť sa tu bola preňho podmienkou, aby sa na to vôbec dal. V živote by nezaspal za dverami, nad ktorými nemá kontrolu...

Spotenou rukou nahmatol kľúč a energicky ním otočil. Doľava a ešte raz. Opäť stlačil kľučku a navalil sa na dvere. Nič...

Ako to? Vôbec nechápal, ešte stále zaplavený vlnou úľavy spreď pár sekúnd. Odomkol predsa. Alebo nie? Mocnejšie zahegal kľučkou, opäť sa zaprel do dverí, a keď držali rovnako pevne

ako predtým, bez rozmyslu začal opäť točiť kľúčom. Tentoraz dvakrát doprava. Na doraz. Nič. Dvakrát doľava, na doraz, a ešte o stotinu milimetra viac. Nič. To je absurdné! Týmito dverami predsa už viackrát prešiel do malej predsienky, kde mal zásoby jedla a toaletu. Alebo žeby...? Zúfale ženy robia zúfale veci. A platí to, samozrejme, aj o mužoch. Neotvárajú sa tie dvere dnu? zháčil sa mysliac na nespočetné situácie na úradoch, v nemocniciach či v desiatkach iných budov, keď miesto *push* robil *pull* a opačne... V zlomku sekundy prestal tlačiť a potiahol. Nič. Skúsil opäť čarovať s kľúčom, aj úplne nezmyselne v smere hodinových ručičiek. Nič. Ani tam, ani späť, hoci v tejto chvíli si bol už stopercentne istý, že dvere sa otvárajú smerom von. Veď predtým do nich vždy zľahka strčil rukou, a už bol v predsieni.

„Ja som tu fakt zavretý, boha! Halóóó!“ zvriskol v novom návale paniky a mocne zabúchal na dvere. „Hééééj! Končím! Chcem ísť von! Héééééj!“ reval už bez hanby a kontroly. Nezaujímal ho, že zlyhal pred sebou a celým svetom, túžil len vypadnúť. Okamžite!

„Héééééj! Hej! Héééj!“ zreval ešte naposledy, vysílený krátkou námahou. Plytko dychčal a ucho pritískal k dverám, až ho bolelo. Nič. Nepočul vôbec nič, len svoj dych a freneticky búšiace srdce. A potom ešte niečo iné. Plazilo sa to k nemu zozadu, od konca postele. Syčivé slová vyslovované s nekonečnou zlobou akoby zhmotňovali všetku nenávisť, ľstivosť a agresivitu sveta. Teraz im už zreteľne rozumel.

„Zabi, zabi, zabi sáááá.“

1. ČASŤ

PETER

1

„Tak áno či nie?“

„Čo áno či nie?“

„Nooo, nehraj sa, dobre vieš...“

Peter to, samozrejme, vedel, brat Ivan mu o tom hovoril do telefónu takmer každý druhý deň. Zimná hrebeňovka v Nízkyh Tatrách, mocný zážitok pre stredne odvážnych hikerov, veľa potu, otáznikov týkajúcich sa počasia, ale najmä nepohodlie spojené s nocľahom.

„Viem, jasné, že viem... Len ja... Akože, fyzicky by som to dal, aj výbavu už mám slušnú, takže nech padajú aj sekery, prežijeme, ale...“

„Prespávačky na horských chatách.“

„To nedám. Ja sa fakt nevyspím, keď tam bude na jednej izbe ix cudzích ľudí chrápať, prdieť, trtkat' a čo ja viem, čo ešte, a ,hajzl majú na chodbě““

„V tom lepšom prípade,“ uznal Ivan.

„V tom lepšom prípade,“ pritakal s úsmevom Peter, keďže občas je k dispozícii len kadibúda, ku ktorej sa treba prebrodiť snehom. „Počuj, serie ma to viac ako teba, ver mi. Ale vieš, aké mám problémy so spánkom, a teda, kamarát, nezlepšuje sa to, práve naopak. Už to vidím, nezaspím ani na päť minút. Ako sa mám potom celý deň pachtieť v zime? A ďalšiu noc to isté. Skapem tam.“

„Tak si dáš tabletku.“

„Také ľahké to bolo kedysi,“ vzdychol si Peter. „Niekedy zaberie, niekedy nie, a v takýchto extrémnych podmienkach... No neviem, nebudem to riskovať. Prepáč.“

„Takže toto je definitíva?“

„Prepáč...“

„Ale veď pohodka, v podstate som to čakal, ale skúšam ťa motivovať,“ usmial sa Ivan.

„Viem a oceňujem, fakt. Ja by som sa na takéhoto človeka vyto. Ty si asi posledný, kto to so mnou ešte nevzdal.“

„Nevzdal, jasné. A tak – téma číslo dva. Assisi! Akože ale toto mi povedz hneď... Ja chcem ísť na sto percent, a keď to nedáš ty, idem si pozháňať inú partiu. Ivici som už oznámil, že toto leto dlhšiu rodinnú doľču nedám, lebo v máji idem na dva týždne na pút. A idem, s tebou alebo bez teba.“

„Okej, okej. Dám ti to v percentách. Zimná hrebeňovka na deväťdesiat percent nie, toto je tak päťdesiat na päťdesiat.“

„Tak to si mi veéééľmi pomohol, idem rovno kúpiť dve letenky do Florencie.“

„Pozri, vieš, že toto má láka najviac na svete...“ začal Peter. Ale nemôžem, pomyslel si deprimovane rodený plánovač, ktorému nič nenaháňalo väčší strach ako skutočnosť, že každú noc budú spať niekde inde a vopred nebudú vedieť kde. Žiadne rezervované ubytovanie, ktoré si prelustruje na Tripadvisore, hrozba veľkých izieb so železnými poschodovými posteľami plnými cudzích vandračov...

„Čo si to tam mrmleš?“ začul Ivana v telefóne.

„Ále, nič. Kašli na mňa, fakt kašli. Zožen si poriadneho partáka, nie takéhoto neprispôsobivého šaša. Už teraz ti závidím a vidím tie fotky, cítim na jazyku to skvelé toskánske žrdlo.“

„Nafotíš si to sám, aj sa prežerieš pizze... Počuj, máš štyridsať rokov, nemôžeš sa takto zahrabať... Rozvedený si už viac ako rok

a predtým si koľko...? Dva roky si bol preč od rodiny? Hoď to už konečne za hlavu a začni žiť!“

„Ale o to predsa vôbec nejde! Fakt. Chceš to v percentách?“ vzdychol si Peter a Ivan sa v duchu uchechtol nad bratovou snahou o presnosť a chuťou všetko vyjadrovať v percentách, číslach, štatistikách.

„Tá krava na to nemá vplyv ani päť percent,“ preskočil Petrovi hlas pomysliac na exmanželku a dokazený život. „Vlastne ani jedno. Toto je čisto o mne, je to strašná výzva, ale netlač na mňa, prosím ťa,“ dodal, hoci vedel, že potrebuje niekoho, kto naňho zatlačí. Inak sa zahrabe do svojho prenatateho petržalského jednoizbáku a zrazu zistí, že má päťdesiat, potom šesťdesiat, potom rakovinu alebo inkontinenciu a príde aj o teoretickú šancu niečo podniknúť. Možno okrem výletu loďou na Devín.

„Počuj,“ rozhodol sa Ivan zmeniť taktiku. „Mohol by si konečne napísať knihu. Pozor, tajomstvo! Celé mesiace ti zháňam pod stromček nejaký bedeker k tejto púti z La Verna do Assisi, a nič. V angličtine som narazil na jedinú vec. Chápeš? Zažiješ, prekročíš svoj tieň, napíšeš knihu a ja ti garantujem, že ti ju aj vydajú. Dnes fičia všetky tie ‚pešo do Betlehema‘, ‚Pionierom po Afrike‘ a ‚bicyklom na kraj sveta‘,“ vychrlil spokojný so svojou prezentáciou a čakal na reakciu. Medzi bratmi sa rozhostilo ticho.

„Do Jeruzalema to bolo, nie do Betlehema,“ zahundral Peter, uvedomujúc si pravdivosť slov svojho brata. Fakt by to bola ideálna príležitosť, ako so svojím životom niečo spraviť. Novinárska robota ho už dávno nebavila. Písať chcel, to áno, ale knihy, a nie články o exhibicionistoch, ktorí sa na pätnásť sekúnd ukážu v talentovej súťaži a myslia si, že sú pre národ rovnako dôležití ako Lasica, Chudík či Žbirka. Áno, určite by dokázal napísať skvelý cestopis o tej púti. Živý, vtipný, plný faktov a prvotriednych fotiek. A áno, zrejme by dva týždne v Toskánsku prežil, ale...

„Počuj, nahustil som do teba toho už dosť,“ prerušil brat jeho úvahy a hlas mu zmäkol. „Rozmýšľaj o tom, neponáhľaj sa až tak strašne,“ preradil do defenzívy, keďže vedel, že ak niečo v prípade psychicky labilného brata nemá zmysel, tak tlačiť na pílu. „Pekne si uži Vianoce, privítaj nový rok na nejakej divokej žúrke v svojom štýle... Ha-ha-ha... Poriadne sa na všetko vyspi...“

„Ha-ha-ha...“ pridala sa Peter.

„Prepáč, nemyslel som to tak. Skrátka, v novom roku do útoku! Ozaj, fakt si nechceš s nami dať štedrú večeru? Decká by sa tešili, žrádla bude, telky máme tri.“

„Bože, už tri? Prepáč, určite sa zastavím medzi sviatkami, dievčatám donesiem darčeky, ale viem, aké to je, keď chvíľu s rodinou naruší cudzí element.“

„Ale aký cudzí, prosím ťa. Tak choď aspoň k rodičom, budú celí šťastní!“

„To sme už preberali... Z toho mám depku, je mi to strašne divné, starý človek ide tráviť Vianoce s ďalšími starými ľuďmi, lebo si potentoval život a nič lepšie nedokáže vymyslieť. Veď to vidíš na tom drbnutom Facebooku. Naši rovesníci idú na chaty na Donovaly alebo do Álp, s frajerkami alebo dobre oblečenými ženuškami a dvadsaťčlennou partiou... A ja budem s rodičmi?!“

„Po prvé, dobre vieš, že na Facebooku všetci klamú. Všetci! Z tisíc osemsto fotiek spravených na dovolenke vyberú tri, kde nevyzerajú ako vyžité strašidlá, preženú ich desiatimi filtrami a potom sa o ne akože spontánne podelia s ostatnými. A napíšu síce, že ‚super, špica, mega dva týždne v raji‘, ale zabudnú spomenúť, že v Ománe boli mimo sezóny, v mori sa nedalo kúpať a fučalo tak, že im prehadzovačku z plešiny bralo na nesprávnu stranu. Mimochodom, tú prehadzovačku začesanú z chlupov z chrbta, samozrejme, na tých dokonalých fotkách neodhalíš! Ani to, že po večeroch nevysedávali v hotelovom bare, aby si